National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Czym jest gruźlica?

Czym jest gruźlica?

Gruźlica (Tuberculosis, Tbc) to choroba zakaźna wywoływana przez bakterię. Najczęściej gruźlica dotyczy płuc, ale może również występować w innych częściach ciała. Gruźlicę często można skutecznie leczyć za pomocą leków. W Holandii choroba ta występuje rzadko.

Jak rozpoznać gruźlicę?

Gruźlica jest wywoływana przez bakterię. Choroba może pojawić się miesiące lub lata po zakażeniu tą bakterią. Nie każdy, kto się nią zarazi, zachoruje. Choroba może obejmować płuca lub inne części ciała, na przykład kości, węzły chłonne lub kręgosłup. Osoby chore na gruźlicę mogą odczuwać następujące dolegliwości:

Najczęściej występujące objawy

kaszel trwający dłużej niż trzy tygodnie

odkrztus-zanie śluzu lub krwi

obfite pocenie się w nocy

utrata masy ciała

brak apetytu

zmęczenie

Inne objawy to:
- gorączka
- trudności w oddychaniu
- ból w klatce piersiowej
- obrzęk węzłów chłonnych (w przypadku gruźlicy węzłów chłonnych)
- ból, obrzęk (w przypadku gruźlicy kości)

Jak rozpoznać gruźlicę?

Zauważasz u siebie jeden lub więcej objawów charakterystycznych dla gruźlicy? Skontaktuj się z lekarzem rodzinnym. Lekarz rodzinny może skierować Cię do innego specjalisty. Lekarz może wykonać różne badania, aby zdiagnozować gruźlicę:

- Zdjęcie RTG lub badanie obrazowe
- Badanie wydzieliny z płuc
- Inne badania, jeśli istnieje ryzyko gruźlicy poza płucami

Jaka jest różnica między zakażeniem prątkiem gruźlicy a chorobą gruźliczą?

Zakażenie prątkiem gruźlicy
Jeśli ktoś jest zakażony bakterią gruźlicy, ale nie ma objawów choroby, nazywa się to zakażeniem prątkiem gruźlicy. Osoba z takim zakażeniem nie zaraża innych.

Ta broszura dotyczy choroby gruźliczej. Więcej informacji o samym zakażeniu znajduje się w broszurze „Zakażenie prątkiem gruźlicy".

Choroba gruźlicza
U jednej na dziesięć osób zakażonych rozwija się choroba gruźlicza. Może to nastąpić po kilku miesiącach, a niekiedy dopiero po wielu latach. Ryzyko zachorowania jest największe w ciągu pierwszych dwóch lat od zakażenia.

Gruźlica najczęściej dotyczy płuc
Może być wtedy zakaźna, ale nie zawsze. Jeśli gruźlica obejmuje płuca, lekarz ocenia, czy pacjent choruje na wariant zakaźny.

Gruźlica może też dotyczyć kości, węzłów chłonnych, kręgosłupa lub innych części ciała – wtedy nie jest zakaźna.

Jak można się zarazić gruźlicą?

Zarazić może tylko osoba z zakaźną postacią gruźlicy. Podczas kaszlu, kichania, mówienia lub śpiewania do powietrza dostają się drobne kropelki zawierające bakterie gruźlicy. Inne osoby mogą je wdychać i w ten sposób ulec zakażeniu.

Jak NIE można się zarazić gruźlicą?

Nie można się zarazić przez:
- podanie ręki, przytulenie lub pocałunek
- wspólne jedzenie i picie
- używanie tych samych kubków, talerzy, sztućców, ubrań czy toalety
- kontakty seksualne
- kontakt z krwią

Badanie źródła zakażenia i kontaktów

GGD pomaga osobom chorym na gruźlicę. Czasami prowadzi badanie, aby ustalić źródło zakażenia – nazywa się to **badaniem źródła zakażenia**. Osoba z zakaźną gruźlicą może zarażać innych, dlatego GGD bada także osoby z jej otoczenia – to tzw. **badanie kontaktów**. Celem jest jak najwcześniejsze wykrycie i leczenie osób zakażonych prątkiem gruźlicy, aby zapobiec rozwojowi choroby.

Więcej informacji na ten temat znajduje się w broszurze „Gruźlica oraz badanie źródła zakażenia i kontaktów".

Czy gruźlicę można leczyć?

Gruźlicę zwykle można skutecznie leczyć kombinacją kilku leków. Leczenie trwa zazwyczaj około sześciu miesięcy.

Więcej informacji znajduje się w broszurze „Gruźlica – jak ją leczyć?".

Zasady postępowania w przypadku gruźlicy zakaźnej

Osoba z zakaźną gruźlicą powinna przebywać w odosobnieniu przez co najmniej 2 tygodnie, aby zapobiec rozprzestrzenianiu się bakterii. Nazywa się to izolacją.

Więcej informacji znajduje się w broszurze „Gruźlica – sposób przenoszenia, higiena kaszlu i zasady postępowania".

Kto może ulec zakażeniu prątkiem gruźlicy?

Niektóre osoby mają większe ryzyko zakażenia:
- osoby przebywające w jednym pomieszczeniu z kimś chorym na zakaźną gruźlicę
- osoby urodzone w krajach o wysokim wskaźniku zachorowalności na gruźlicę
- osoby podróżujące do miejsc o wysokim wskaźniku zachorowalności na gruźlicę, np. do Afryki, Azji, Ameryki Południowej czy Europy Wschodniej

Kto może zachorować na gruźlicę?

Większe ryzyko rozwoju choroby mają:
- dzieci poniżej 5. roku życia
- osoby z osłabioną odpornością z powodu choroby
- osoby przyjmujące leki obniżające odporność

Kto może otrzymać szczepienie przeciw gruźlicy?

W Holandii szczepienie BCG oferuje się dzieciom, u których co najmniej jeden z rodziców pochodzi z kraju o wysokim wskaźniku zachorowalności na gruźlicę. Szczepienie można wykonać już we wczesnym wieku. Nie zapewnia ono pełnej ochrony przed zachorowaniem, ale znacząco zmniejsza ryzyko ciężkich postaci gruźlicy, takich jak zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

U dorosłych szczepienie BCG jest mniej skuteczne, dlatego zaleca się je tylko wybranym osobom.

Więcej informacji znajduje się w broszurach „Szczepienie BCG” oraz „Podróże a gruźlica”.

Więcej informacji

- Więcej informacji na temat gruźlicy: rivm.nl/tuberculose.
- W razie pytań dotyczących gruźlicy prosimy o kontakt z oddziałem ds. zwalczania gruźlicy w lokalnym GGD. Informacje na temat najbliższego oddziału GGD można znaleźć na stronie ggd.nl.

Informacje w innych językach

Informacje te są dostępne w języku angielskim / somalijskim / polskim / tigrinya / arabskim / dari / amharskim na:
This information is available in English at:
Waxaad warbixintan ku aqrisan kartaa Soomaaliga:
Informacje te są dostępne w języku polskim na stronie:
ነዚ ሓበሬታ ብቋንቋ ትግርኛ ኣብዚ ዝስዕብ ከተንብብ ትኽእል ኢኻ፡
ይህንን መረጃ አማርኛ በሚከተለው ማንበብ ይችላሉ፡

شما میتوانید این معلومات را به دریاز طریق ذیل مطالعه کنید:
يمكنك قراءة هذه المعلومات باللغة العربية على:

www.rivm.nl/en/tuberculosis/information-materials#aboutTB

Zadaj swoje pytania dotyczące gruźlicy chatbotowi:
www.tuberculose.nl/over-tuberculose

Published by

National Institute for Public Health and the Environment, RIVM
P.O Box 85104 | 3508 AC Utrecht
The Netherlands
www.rivm.nl/en

Oktober 2026

Committed to health and sustainability

016975_PL